

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Elena Covalenco,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 aprilie 2015, declarat de inculpatul

***Bejenari Ion Vasile**, născut la 13 iunie 1963, originar și locuitor al or. Ungheni, str. Aurel David 30, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat:*

1) prin sentința Judecătoriei Ungheni din 24 decembrie 1985, în baza art. 204/1 alin. (2) Cod penal (1961), la 3 ani închisoare;

2) prin sentința Judecătoriei Ungheni din 07 februarie 1990, în baza art. 211/1 alin. (1), 227 alin. (2), 39 Cod penal (1961), la 2 ani și 6 luni închisoare;

3) prin sentința Judecătoriei Ungheni din 28 mai 1998, în baza art. 120 alin. (2) Cod penal (1961), la 7 ani și 6 luni închisoare;

4) prin sentința Judecătoriei Ungheni din 21 februarie 2002 și decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2008, în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d), 218 alin. (1), 187 alin. (2) lit. e), f), 224 alin. (1), 200/1, 39 alin. (1), 40 Cod penal(1961), la 10 ani închisoare.

<i>în instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare a cauzei</i> <i>04 iulie – 20 iulie 2012,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>16 august 2012 – 13 noiembrie 2013,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>11 februarie – 15 aprilie 2014,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>08 mai 2014 – 16 aprilie 2015,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>30 octombrie – 23 decembrie 2015.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 20 iulie 2012, Bejenari Ion a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (2) lit. d) Cod penal.

2. Instanța de fond a constatat că Bejenari Ion este învinuit că la 05 iunie 2012, aproximativ ora 14:30, aflându-se în incinta filialei BC Banca de Economii SA din or. Ungheni, str. Ștefan cel Mare 189, cu un revolver de model „Champion”, calibrul 9 mm., ce-l avea asupra sa, a amenințat-o cu moartea pe Maniuc L., cerându-i restituirea plății unei amenzi achitate de către el anterior, din cauză că a conflictat cu ultima, adică ar fi comis un șantaj, cerând să i se transmită bunuri, amenințând cu moartea persoana.

Instanța a reținut că partea vătămată și martorii nu au declarat că inculpatul ar fi amenințat-o cu omorul pe Maniuc L., cu pistolul, cu scopul de a i se transmite careva sume de bani.

Astfel, inculpatul urmează a fi achitat din motiv că în acțiunile sale nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (2) lit. d) Cod penal, lipsind latura obiectivă și subiectivă a acestei infracțiuni.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 189 alin. (2) lit. d) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executare, cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 10.000 lei.

Apelantul a invocat că instanța de fond unilateral și superficial a examinat probele prezentate, nu le-a coroborat și nu a efectuat o analiză obiectivă a acestora.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2013, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, fiind menținută sentința instanței de fond.

Instanța de apel a reținut că sentința este legală și întemeiată.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor probelor administrate și a emis o hotărâre ce nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 aprilie 2014, recursul a fost admis, casată decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că instanța de apel s-a pronunțat superficial, fără argumentare cuvenită asupra motivelor invocate în apel de către procuror.

Motivarea nu poate fi acceptată din motiv că contravine circumstanțelor cauzei, din declarațiile inculpatului date în instanța de fond rezultă că el a recunoscut parțial învinuirea înaintată, se consideră vinovat de faptul că a intrat în stare de ebrietate în bancă și a înjurat-o pe Maniuc L.

Astfel, chiar dacă instanța de apel a considerat că partea vătămată nu a văzut pistolul și nu a fost dovedită amenințarea cu moartea acesteia de către inculpat,

urma să se țină cont că infracțiunea de șantaj este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul înaintării cererii cu caracter patrimonial, însoțită de acțiunea adiacentă, indiferent dacă făptuitorul și-a atins scopul urmărit.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 aprilie 2015, apelul procurorului a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Bejenari Ion a fost condamnat în baza art. 189 alin. (1) Cod penal (*în redacția legii de până la 21 iunie 2013*) la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 16 aprilie 2015, deducându-se durata arestului preventiv de la 05 iunie 2012 până la 20 iulie 2012.

Instanța de apel a constatat că, la 05 iunie 2012, aproximativ ora 14.30, Bejenari Ion, aflându-se în incinta filialei Băncii de Economii SA din or. Ungheni, str. Ștefan cel Mare 189, amenințând-o cu violența pe Babin (Maniuc) L., i-a cerut restituirea plății unei amenzi, achitate de el anterior din cauza că a avut un conflict cu ultima.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond nu a acordat eficiență prevederilor art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală, nu a cercetat cauza multiaspectual, nu a dat apreciere probelor prezentate prin prisma pertinentei, concluziei, coroborării lor.

Totodată, în baza probelor administrate nu a fost just reținută starea de fapt.

Soluția instanței de fond, prin care inculpatul a fost achitat din lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 189 Cod penal este neîntemeiată și contravine bazei probante existente, cercetată în instanța de apel la demersul acuzării.

Astfel, inculpatul a recunoscut vina parțial și a indicat că, fiind în stare de ebrietate, a mers la Banca de Economii pentru a schimba dolari. Văzându-l, partea vătămată s-a speriat. Nu a amenințat-o cu pistolul cu gaze, ce îl avea în buzunar. Pe Babin (Maniuc) L. o cunoaște din ianuarie 2012, având cu ea un conflict în incinta Băncii de Economii. În urma aceluși conflict nu a fost amendat, neavând motive să-i ceară părții vătămate restituirea banilor. Este vinovat doar că a intrat în stare de ebrietate în bancă și a înjurat partea vătămată.

Necâtând că inculpatul a negat vina, aceasta a fost dovedită prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Babin (Maniuc) L. a declarat că inculpatul, intrând în bancă, s-a apropiat de ghișeu, și-a scos ochelarii și a întrebat-o dacă îl cunoaște. Recunoscându-l și văzând comportamentul lui agresiv, ea a apăsat butonul de alarmă. Inculpatul a început să bată cu pumnul în masa ghișeului și să-i ceară restituirea amenzii achitată anterior din vina ei. Acesta a încercat să scoată ceva din buzunarul din urmă din partea dreaptă al pantalonilor, dar nu a reușit. În incinta băncii au intrat colaboratorii poliției și reținându-l pe inculpat, i-au scos din buzunar pistolul. Inculpatul a amenințat-o pentru faptul că a chemat poliția, iar acțiunile lui agresive le-a perceput ca fiind o amenințare pentru viața sa. Acesta era agresiv și ea s-a speriat pentru viața sa.

Martorii Costaș S. și Covaliov P. au relatat similar că, activând în serviciul pază, au mers la semnalul de alarmă primit de la filiala Băncii de Economii. Inculpatul se afla lângă teșgea, nu vorbea, nu avea nimic în mâini. Din buzunarul din spate i-au scos un pistol.

Din declarațiile părții vătămate rezultă cu certitudine existența laturii obiective a infracțiunii de șantaj. Având anterior un conflict cu inculpatul, acesta numind-o cu cuvinte injurioase, s-a purtat agresiv cu ea, provocându-i teamă. La 05 iunie 2012, când inculpatul a intrat în localul băncii, ea fiind singură cu el în încăpere și fiindu-i frică deoarece acesta era agresiv, a activat sistemul de alarmă. Inculpatul, prin amenințare, i-a solicitat pătimatei să-i restituie amenda pe care el anterior a achitat-o la poliție din vina ei, însă nu a concretizat suma. Ulterior, au intervenit colaboratorii serviciului pază și au curmat acțiunile inculpatului.

Veridicitatea declarațiilor părții vătămate nu pot fi puse la îndoială, ultima făcând declarații consecvente pe parcursul cercetării cauzei și corect a descris circumstanțele cauzei, a redat cuvintele inculpatului fără a exagera sau a adăuga ceva.

Argumentarea inculpatului nu poate fi acceptată, contravenind circumstanțelor cauzei.

Chiar dacă instanța de fond a considerat că partea vătămată nu a văzut pistolul și nu a fost dovedită amenințarea cu moartea acesteia de către inculpat, infracțiunea de șantaj este o infracțiune formală, care se consideră consumată din momentul înaintării cererii cu caracter patrimonial, însoțite de acțiunea adiacentă, indiferent dacă făptuitorul și-a atins scopul urmărit.

Nu este justificată versiunea inculpatului precum că a venit la bancă pentru a schimba bani, fiind constatat că nu avea asupra sa careva bani.

Potrivit procesului-verbal de ridicare și examinare, organul de urmărire penală a ridicat de la inculpat doar un pistol de culoare neagră, de model „Champion”, cal. 9 mm. Alte lucruri de la inculpat nu au fost ridicate.

La baza deciziei de condamnare urmează a fi puse și declarațiile date în cadrul urmăririi penale de către partea vătămată, în care a indicat că în momentul când inculpatul s-a apropiat de ușă, ea a văzut că din buzunarul pantalonilor din partea dreaptă din spate ieșea afară țeava unui pistol și înțelegând că intențiile lui erau serioase nu s-a pierdut cu firea. La fel, când s-a întors la ghișeu, inculpatul iarăși a amenințat-o cu moartea. La întrebarea colaboratorilor de poliție, el a răspuns că a intrat în bancă pentru a schimba bani, însă nu a putut să-i prezinte.

Declarațiile părții vătămate au fost confirmate și prin depozițiile martorilor Costaș S. și Covaliov P., care intervenind la locul comiterii infracțiunii au împiedicat inculpatul să-și continue acțiunile de șantaj.

Astfel, în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii de șantaj, exprimate prin cererea de a transmite banii (suma amenzii), amenințând cu violență persoana.

În cazul dat, fiind prezente toate elementele infracțiunii de șantaj, latura obiectivă a fost exprimată prin cererea de a transmite banii, însoțită de amenințare cu violența.

Obiectul infracțiunii îl constituie suma amenzii, pe care inculpatul pretinde că a achitat-o, fără a concretiza care este această sumă. Obiectul nu a fost concretizat în valoare exactă, fiind determinat de către inculpat, indicând că aceștia sunt banii pe care el i-a achitat în calitate de amendă.

Totodată, în speță este prezentă și latura subiectivă a infracțiunii de șantaj, inculpatul acționând cu intenție directă și scop cupidant, îndreptat spre obținerea unei sume de bani ce nu i se cuvin și fără a avea un drept asupra lor, din declarațiile inculpatului reieșind clar că nu a plătit nici o amendă, ce ar rezulta din conflictul pe care acesta l-a avut anterior cu partea vătămată.

A fost confirmat cu certitudine scopul cupidant al inculpatului și intenția sa de a obține bani de la partea vătămată fără a avea vreun drept în acest sens. Declarațiile inculpatului confirmă veridicitatea declarațiilor părții vătămate privind cerința înaintată de inculpat de a-i transmite banii.

În acțiunile inculpatului lipsește elementul de amenințare cu moartea, acțiunile lui urmând a fi recalificate în baza art. 189 alin. (1) Cod penal, ca șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violență persoana.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că infracțiunea săvârșită este una mai puțin gravă, că inculpatul are antecedente penale, nu și-a făcut concluziile necesare, nu s-a corijat, comițând cu intenție o infracțiune nouă, concluzionând că acesta poate fi corectat doar prin izolare de societate.

8. Inculpatul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că nu este vinovat și a fost condamnat doar pentru faptul că a intrat în bancă.

Condamnarea sa a fost făcută pentru a ascunde erorile și ilegalitățile admise la urmărirea penală, în cadrul căreia în privința lui a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest.

Din motivul că are antecedente penale a fost arestat fără careva temei legal, ulterior fiind și condamnat neîntemeiat.

Un recurs motivat va depune după ce va asculta discheta și conținutul declarațiilor făcute în ședință.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină

indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul declarat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 8. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul dat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar declarat, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite (*pct. 8. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale în baza art. 189 alin. (1) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpatului, părții vătămate Babin (Maniuc) L., martorilor Costaș S. și Covaliov P., toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, acestea confirmând în mod concludent prezența în faptele inculpatului a cererii de a se transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violență partea vătămată, adică a elementelor infracțiunii de șantaj.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua

motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Pe lângă aceasta, recursul vizat este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei (*pct. 8. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu este un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar este lipsită de orice suport legal (*pct. 8. din decizie*).

Mai mult, o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Pe lângă aceasta, conform art. 414 alin. (2) și (3), 336 alin. (6) și (7) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În termen de 3 zile lucrătoare de la data anunțării semnării procesului-verbal, participanții la proces au dreptul să formuleze obiecții asupra lui, indicând inexactitățile și motivele pentru care îl consideră incomplet. Obiecțiile la procesul-verbal se examinează de către președintele ședinței de judecată

Totodată, cu referire la respectivele motive ale recurentului, se atestă că potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (*v. 2 f.d. 9*), instanța de apel a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, iar inculpatul nu a contestat în ședința instanței de apel declarațiile martorilor Costăș S. și Covaliov P., date în prima instanță (*pct. 8. din decizie*).

Asupra acestui proces-verbal, cât și a celui din instanța de fond, nu au fost aduse obiecții, în conformitate cu prescripțiile din art. 336 alin. (6), (7) Cod de procedură penală și, astfel, informațiile inserate în actul procedural vizat sunt prezumate a fi veridice.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că în

acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele infracțiunii și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul ordinar este vădit neîntemeiat, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Bejenari Ion Vasile împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 aprilie 2015, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 ianuarie 2016.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan